

Advies

Uitvoeringsbesluit Woonzorgdecreet

Brussel, 25 maart 2019

Adviesvraag: Voorontwerpbesluit van de Vlaamse Regering betreffende de programmatie, erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers

Adviesvrager: Jo Vandeurzen - Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Ontvangst adviesvraag: 26 februari 2019

Adviestermijn: 30 dagen

Decretale opdracht: : SERV-decreet 7 mei 2004 art. 11 (overlegfunctie)

Goedkeuring raad: 25 maart 2019

Contactpersoon: Kristel Bogaerts - kbogaerts@serv.be

De heer Jo VANDEURZEN

Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Ellipsgebouw

Koning Albert II-laan 35 bus 90

1030 BRUSSEL

contactpersoon

Kristel Bogaerts

kbogaerts@serv.be

ons kenmerk

SERV_BR_20190325_uitvoeringsbesluit_woonzorgdecreet

Brussel

25 maart 2019

Uitvoeringsbesluit Woonzorgdecreet

Mijnheer de minister

Het samenbrengen van thuiszorg en ouderenzorg in een kwaliteitsvol zorgcontinuüm met zorg op maat wordt geregeld in het geactualiseerde decreet betreffende woonzorg van 6 februari 2019. Het voorliggende voorontwerpbesluit geeft mee uitvoering aan dit geactualiseerde decreet. Het betreft een uitgebreid uitvoeringsbesluit (stambesluit met 14 bijlagen m.b.t. tot specifieke sectoren of voorzieningen/verenigingen) waarmee het voorgaande uitvoeringsbesluit volledig wordt opgeheven en vervangen.

De SERV is algemeen positief over dit nieuwe uitvoeringsbesluit. Het draagt niet alleen bij aan een betere terminologische consistentie en een hogere leesbaarheid, maar regelt ook inhoudelijke aanvullingen en wijzigingen m.b.t. diverse aspecten van de werking van de woonzorgvoorzieningen en mantelzorgverenigingen (cf. bepalingen inzake financiële en bestuurlijke transparantie, personeelsvoorwaarden en –omkadering, kwaliteitsbeleid, bewonersparticipatie, erkenningen m.b.t. gespecialiseerde zorg voor bepaalde doelgroepen zoals jongdementerenden, ...).

De SERV beperkt zich in dit advies tot een set van aanbevelingen vanuit sociaal-economische invalshoek.

- De SERV blijft bezorgd over de programmatie in de diverse sectoren van de woonzorg: de huidige criteria zijn onvoldoende geactualiseerd om een toereikend en kwalitatief aanbod te garanderen dat afgestemd is op de gestegen zorgzwaarte en de demografische evoluties en de groeiende mix aan doelgroepen in de verschillende sectoren. De programmatie van de verschillende zorgvormen (intersectorale invalshoek) is weinig op elkaar afgestemd. De SERV pleit hier voor een intersectoraal afgestemde programmatie en een meerjarenplan met een onderbouwde budgettering zodat de nodige en gevarieerde capaciteit aan zorg en ondersteuning met bijhorende personeelsinzet kan worden gegarandeerd. Op termijn dringt zich hier ook een koppeling met de overgang naar de persoonsvolgende financiering op.
- Programmatie betekent ook dat in de betreffende woonzorgvormen ook rekening wordt gehouden met de nodige investeringen in de zorggerelateerde infrastructuur, waarbij door

de overheid ook specifieke voorwaarden worden opgelegd. Zo moeten de forfaits per woongelegenheden per dag aangepast zijn om de zorggerelateerd infrastructuurkosten te dekken. Infrastructuurnormen moeten ook voldoende afgestemd zijn op betreffende werkvormen (bv. rekening houden met schaalgrootte in de dagopvang).

- De SERV stelt vast dat het voorwaardenkader in de woonzorg op diverse vlakken verder uitgebreid en gedetailleerd wordt in het voorontwerpbesluit (erkenningvoorwaarden met nieuwe en takenpakketten en personeelsvereisten, procedures inzake kwaliteit, tevredenheidsmetingen en klachtenrecht, ...). Daarbij valt op te merken dat kwaliteit ook via andere instrumenten dan enkel inputnormering en transparant beheer bereikt kan worden. Voor de SERV ligt het belang van een uitgewerkt voorwaardenkader in het garanderen van passende zorg en ondersteuning die in de eerste plaats de gebruiker ten goede komen. Dit betekent dat uitgebreide normen en gedetailleerde procedures niet ten koste mogen gaan van de eigenlijke zorg en ondersteuning. De SERV wijst er ook op dat het nieuwe voorwaardenkader ook regels oplegt met financiële implicaties voor de aanbieders van zorg en ondersteuning (en dus mogelijks ook voor de gebruikers). De meerkost van procedures en normen moet in de budgettering van de subsidiemechanismen meegenomen worden.
- De SERV vraagt om op een aantal punten een brede overgangperiode te hanteren. Ten eerste vereist een inschrijving van de samenwerking tussen zorgaanbieders via digitale zorg- en ondersteuningsplannen in dit besluit (art 12§1 van het stambesluit) dat bij de inwerkingtreding van het besluit moet worden gegarandeerd dat deze digitale zorg- en ondersteuningsplannen ontwikkeld zijn én dat de verschillende betrokken zorgaanbieders er ook toegang toe hebben. Dit is momenteel onvoldoende gegarandeerd. Ten tweede moet er bij ingrijpende infrastructuurwijzigingen in de normering een haalbare overgangperiode worden voorzien. De periode voor de invoering van bijvoorbeeld nieuwe toegankelijkheidsvereisten is niet realistisch.
- Zorgzaamheid ten aanzien van kwetsbare gebruikers verdient in de implementatie nog extra aandacht. Zo is onduidelijk welke doelgroepen onder de noemer van kwetsbare personen vallen en welke criteria of factoren daarbij in beeld kunnen komen (handicap, inkomen, gezinssituatie, ...). Er zouden meer stimuli kunnen ingebouwd worden om kwetsbare personen te bereiken met toegankelijke en kwalitatieve zorg en ondersteuning. De SERV pleit ook voor toeleiding naar het OCMW bij ingebrekestelling wegens niet-betaling, om te vermijden dat een overeenkomst wordt stopgezet (art. 80 stambesluit) en voor toeleiding naar het Geïntegreerd Breed Onthaal om onderbescherming tegen te gaan door maximaal rechten van de zorgvragers te verkennen.
- In de praktijk is een samenwerking met een lokaal dienstencentrum (LDC) voor het realiseren van buurtgerichte zorg niet altijd mogelijk en/of kunnen andere partners meer relevant zijn om aantoonbaar de buurtgerichte zorg te organiseren. De SERV vindt het daarom eerder opportuun om voor de organisatie van de buurtgerichte zorg vooral uit te gaan van een wederzijdse wens tot samenwerking van relevante lokale partners, waarbij het LDC zeker een van de preferentiële partners is.
- De SERV pleit voor meer intersectorale inzetbaarheid en samenwerking. Één voorbeeld daarvan is de mogelijkheid tot het (mee)organiseren van een oriënterend kortverblijf. Dit wordt nu opengesteld voor woonzorgcentra of centra voor herstelverblijf. Bepaalde diensten gezinszorg en aanvullende thuiszorg zijn in het ZP-III zorgvernieuwingproject nu reeds betrokken rond oriënterend kortverblijf (OOTT) in Leuven en bieden in dit kader oriënterend

kortverblijf mee aan. Dit type van samenwerking werkt inspirerend en kan mee bijdragen tot vermaatschappelijking van de zorg en de zorgzame buurten.

- De programmacijfers voor de bijkomende erkenning als oriënterend kortverblijf worden per werkingsgebied vastgelegd op 10% van de programmacijfers voor centra type 1. Dit heeft als gevolg dat woonzorgcentra zonder voorafgaande vergunningen de eerstkomende jaren bij te lage programmatie en bij ontbrekende budgetten mogelijks geen oriënterend kortverblijf gaan kunnen uitbaten.
- De opstart van nieuwe centra voor dagopvang (CADO) wordt belemmerd door de vereiste minimumbezetting van één gebruiker op elk openingmoment van het CADO om in aanmerking te komen voor de subsidie in de eerste drie opstartjaren. In opstartjaren is dat geen eenvoudige vereiste om te behalen. De SERV beveelt aan om met de sector in overleg te gaan hoe de voorwaarden voor de opstartsubsidie best ingevuld worden. De SERV vindt de nieuwe regeling waarbij de subsidie na de opstartjaren mogelijk wordt bij een gemiddelde bezetting van drie (in plaats van vier) personen wel een goede zaak.

De SERV wijst in de marge nog op enkele foutieve verwijzingen, bijvoorbeeld in artikels 9 en 17§2 in bijlage 2.

In de hoop u hiermee van dienst te zijn geweest.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Caroline Copers
voorzitter